

skega mesta. G. spisatelj se ima naprositi, svoj rokopis popolnoma doveršiti in ga društvu na ogled poslati. — 3. G. Svetec L. oznani, da se je izdelovanja „austrianske zgodovine“ poprijel. Društvo jo bo, če bo prostemu ljudstvu primerno spisana, z veseljem prevzelo. — 4. Je bilo sklenjeno, prihodnje leto društvene knjige v treh formatih natiskovati. Potem taj se bo rabila za manjše spise, p. povesti za mladost, molitne bukvice itd. šestnajsterka (sedec), za srednje dela majhena osmerka (octav) in za obširnejše dela velika osmerka. — 5. Računi za to leto in imenik častitih gg. društvenikov še bo pervej knjigi novega leta pridjal. (Iz „Bčele“

* 4. oktobra so v Ternavi popolni gimnazij slovesno odperli.

* Iz c. k. državne tiskarnice je ravno prišel „navod o službi c. k. vojaštva“, in sicer v nemškem, českem, horvaškem, poljskem, madjarskem in talianskem jeziku.

* V Lvovu je prišla na svitlo „Historia halickoruskago knjažestva“ (dogodivšina gališko-ruskega slovstva) od Zubrickega.

* Ruska vlada je kupila veliko slovstveno-umetniško zbirko profesorja Pogodina za 150.000 rubljev; obseže med drugim 2000 rokopisov, 800 starih knjig slovanskih, mnogo autografov cesarske rodovine in 12.000 svetih podobšin.

* Na Dunaji je prišlo za prihodnje leto do zdaj že 18 nemških koledarjev na svitlo; nekterih zmed tih se je že 10 do 30.000 iztisov razprodalo.

* Nek slovašk piskrovez je iz drata umetno spletel čudolep stol, kterega je za 80 forintov prodal.

* Na Dunaji v tiskarnici Armenskega samostana je prišel na svitlo serbski koledar „Vojvodjanin od Rašića“.

* Nektere dni sèm se vidi na Dunaji med prebivavci mnogo ruskega srebernega denarja.

Razpis darila za slovensko zgodovino.

Med družimi potrebnimi knjigami se posebno teško pogreša „prostonárodna zgodovina slovenskega ljudstva“, ki bi v prijetnej lahko razumljivej besedi vesele in žalostne dogodbe našega milega naroda od najstarejih do najnovijih časov pripovedovala in razlagala. Zatorej je društvo sv. Mohora v Celovcu sklenilo, s tim primerno darilo od 200 gold. sr. razpisati, ktero se ima tistemu pisatelju podeliti, kterega zgodovina bo od društvenega odbora za najboljšo in našem prostemu ljudstvu najprimernišo spoznana.

Društvo ne tirja kacega preobširnega dela, v kterem bi se vse tudi manj važne dôbe natanjčno popisovale ali znanstveno razlagale; ravno tako se pa tudi ne more zadovoljiti le s kakim načertom zgodovine. — Bolj imenitne dobe v zgodovini našega naroda naj se, kakor so p. turške vojske itd. obširnej in prav prijetno pripovedujejo, manj važne dogodbe pa je že dosti samo kratko omeniti. Na koncu vsake dobe naj se tudi véra, jezik, družbinsko in hišno življenje, običaji, slovstvo itd. blizo kakor se v Krempelnovej „dogodivščini Štajarske zemlje“ najde. Kratko povedati, naj bo ta zgodovina v resnici prostonárodno iz kerščansko-slavjanskega obzira spisana, da jo bo naše ljudstvo z veseljem prebiraló in tudi popolnoma zapopadlo. — Rokopisi naj se gotovo do konca mesca oktobra 1853 Celovškemu odboru pošljejo, ki jih bo bersš pretresel in pisatelju tiste zgodovine, ki se za primerno spozná, vstanovljeno darilo izplačal.

V Celovcu 31. oktobra 1852.

Andrej Einspieler,
zač. vodja društva.

Anton Janežič,
zač. tajnik.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Komenda 8. listopada. Britka žalost presune serce omikanemu človeku, viditi velik prostorn vert, gosto z mnogoverstnim drevjem, kterega krepke véje pa obsute z ostrim ternjem, pokrite z debelim mahom, se le piškavemu sadu uklanjajo. Tak zanemarjen, tak zapuščen vert je bila dosihmal Komenska fara na Gorenškim. Gosto zaraščena, ker ima v majhni okolici poltretji tisuč ljudi, ni še imela skerbnega vertnarja, da bi bil mladini, enaki nježnim drevescem, izverženo ternje prirojenih nepopolnamast lagano odkruševal, jej mahovite rakove rane nesrečnega babjeverstva s prepričanjem celil in cepil žlahni sad omike, — ni še imela šole.

Prečastiti gospod fajmošter so to pomanjkljivost dobro zapazili in teško šole pogrešali. Zatoraj so dvakrat prošnjo vložili, da bi se šola vpeljala. Res ste že tudi dvé komisii v Komend prišle zavolj nje. Pa vse je bilo zastonj, vse se je razpersilo, nobenega upanja ni bilo šole ustanoviti.

Ali božja previdnost pošlje Komenčanom obče znane ljubitelja mladine, za dušni in telesni prid neizrečeno vnetega kaplana gosp. Joana Brenca-ta. Milo se častitemu gospodu stori, ko mladino brez šole najdejo. Terdno sklenejo šolo vpeljati; pa dobro skušeni so tudi vedili, da se kmetje ne bodo dali radi pogovoriti, zlasti v sedanjih revnih časih za šolo kaj darovati.

Hotli so tedaj ljudi prepričati velicega prida šole. Izvolijo si s pervoljenjem staršev nektere deklice, učé jih v svoji sobi pobožnosti, branja, pisanja, priljudnosti in petja. To je ljudém tako dopadlo, da so jim vsi hotli svoje otročiče izročiti. Res ljubeznjivega vedenja tega prečastitega gospoda v šoli, in tudi zunej nje v sredi učencov, ni mogoče popisati, — le z očmi se more prepričati. Vsi učenci so veselega obraza; skor igraje se učé. Zato pa tudi tako v šolo tišé, zato si v kratkem toliko znanost pridobé. Zavolj velike množice otrok hočejo gospod kaplan sobo na svoje stroške najeti, in to misel gospodu Augustinu, sedanjemu najemniku Komenske grajšine, razodenejo. Tudi ta blagi gospod niso hotli zaostati, ter hitro sobo in dilje za klopi zastonj ponudijo, kar so kaplan hvaležno sprejeli.

Sedaj se tudi soseska iz dolgoletnega spanja izbudi. Od ene strani otroci starše nadlegvajo, kterim teško dene, da so jih drugi tovarši, ki so se letošnje tri mesce v šoli branja in pisanja vadili, tako prehiteli; od druge strani pa jih časti vredna duhovšina po moči nagovarja za šolo. Naj bolj pa spanete izgled prej imenovanih gospodov izdrami in spodbode. Z županom Alešem Kern-am se bolji kmetje pogovoré, ter — hvala jim! — v sôbo peč in stole naredé.

Veselite se, Komenčanje, šolo imate; veselji prihodnost se vam nasmehluje! Da so Komenčanje sedaj živo prepričani velicega prida, kterega šola mladini, odraščeni in vsi soseski donša, spriča njih neskončno vrenje k zapisovanju, ker se jih je že blizo 300 otrok in odraščeni za njo oglasilo. Mahoma se je sedaj zgodilo, česar poprej dvé komisii niste mogle doveršiti.

Visokočastiti gospod fajmošter Franc Dolice l so z velicim veseljem obljubili šolo po vsi moči podperati; v ta namen so že tudi za bukve ubozih denarja podelili, in se s tem pravega podpornika šole fare skazali. Prepričani pa, da vse dobro z višave ljudém dohaja, so imeli v sredo po vernih dušah šolarčki sv. mašo, pri kteri so že deklice, od gosp. kaplana navajene, prepevale.

Šola se je tedaj začasno začela; na slabih nogah, kakor vsaka nova stvar, še stoji, — ali upati je, ker „združena moč“ tako veselo začetek podpira, da svitli zori, ki se je nad Komend razlila, bo v kratkim zlato solnce sledilo! Bog daj srečo! Komenčan.